

G O S P O D A R

LETO 1930 — STEVILKA 13.

O nebeškem kraljestvu.

Kaj bi si mislil, prijatelj, če bi nekega dne Kristus Gospod tiho in preprosto stopil med nas? Nočemo si ga predstavljati kot nam enakega, četudi bi to ne bilo daleč od resnice, saj njegova obleka in način njegovega življenja ni bil različen od delavca današnjih časov. Toda kot človek bi prišel med nas in le čudoviti žar njegovih oči in njegovega obraza bi svedočila, da biva v njem polnost božanstva.

Pa bi nas odvedel iz ozkih prostorov tovarne in iz mesta v prosto naravo, bi se vsedel sredi med nas in mi bi posedli okoli njega, pa bi pričel z eno izmed svojih lepih pridig. —

Tako nekako je bilo, ko je hodil skozi judovsko deželo in je šlo ljudstvo za njim, da sliši njegovo besedo. Res jih je odvedel na goro, med nje se je vsedel in jih je pričel poučevati.

Ta sreča, da bi iz njegovih ust zaslišali veselo oznanilo, nam ni dana. Toda njegov nauk, vsebino njegovo imamo še. In četudi ne hodi vidno med nami, vendar smo po sv. Duhu tesno z njim zvezani in lahko poslušamo njegove besede prav tako, kakor če bi prišle naravnost iz njegovih ust.

So to besede polne resnobe. Prav tako jih moramo premišljevati, kakor so jih njegovi učenci. Kdor bi jih poslušal, pa bi šle pri enem ušesu notri, pri drugem ven, ta bi ne imel nikake koristi od njih; ne obogatil in ne oplemenitil bi svoje duše.

Ako hočemo, da te besede postanejo življenje v nas, da preobrazijo naše dejanje in nehanje in mišljenje, da postanejo moč za nebeško kraljestvo, tedaj jih moramo notranje predelati. Ne s tem, da jedi jemo, ampak s tem, da jih prebavimo, nam postanejo šele hrana za okrepitev in poživitev živ-

ljenjske zmožnosti. Prav tako je tudi z božjo besedo. Tedaj šele živimo iz nje, če preide v našo dušo, če jo predelamo, da postane naš duh, da v nas zaživi in prepoji vse naše mišljenje.

Božjo besedo je treba ljubiti, da postane naš dober okus. To pa stane trud, zlasti tistega, ki se doslej ni trudil za to, katerega okus je navajen na površno hrano povprečne književnosti, ne pa na ono hrano, ki jo poštemu možu nudi božja beseda. K temu je potrebna zrelost, resnoba v razumevanju življenja, pa tudi razpoloženje, ki si ga je treba privzgojiti. Treba si je privoščiti tudi dušnega miru, da besedo božjo premišljujemo se z njo bavimo, jo v nas vzamemo in se vanjo poglobimo. Šele potem opazimo, kako blagodejna je in bogata, kakšno moč nam more dati, da postanemo notranje drugi, novi ljudje.

Božja beseda zahteva od nas tudi duševnega truda, premišljujočega dela duše. Pa to je plemenito in lepo delo. In mož, ki se bori za prostost, je tega dela vesel.

Božja beseda zahteva od nas dejanja. Kdor živi iz nje, t. j. kdor dela po božji besedi in svoje življenje oblikuje po njej, ta šele pride v polno posest božje besede; zanj pomeni višek življenja. Ta si v svoji notranjosti ustvarja nebeško kraljestvo.

V središču Gospodove pridige na gori stoji velika in visoka misel: nebeško kraljestvo. Saj zato je prišel, da prinese veliko in sveto skrivnost na svet: nebeško kraljestvo. To je njegov dragocen, božji dar, ki naj nas, uboge ljudi, obogati na dušah, vsakega izmed nas napravi za živega uda, velikega, večnega božjega kraljestva.

Potruditi pa se moramo, da tudi razumemo, kako prav za prav misli z nebeškim kraljestvom. Nebeško kra-

ljestvo je naša domovina, večna domovina naše duše. Z onostranstva je prišla, iz večne domovine, ker je duh božjega duha.

Čemu pa jo je Bog presadil na zemljo? Kaj naj? Čemu mi je Bog dal življenje, človeško življenje? — Moja duša mora rasti, bogateti, postajati večja, lepša. V težavah in bojih, v veselju in žalosti mora zoreti, da postane vredna večne domovine. Kakor je državljanu domovina nekaj živega in je živ ud domovinskega telesa ter mu domovina ni samo dobrina, ampak tudi naloga, prav tako je tudi z nebeško domovino. V človekovi dejavnosti mora živeti, naloga mu je, a taka, ki jo mora izdelati in sebi prilastiti. Šele potem je nebeška domovina naša last, če si jo priborimo, a potem je vsa naša in največje bogastvo naše duše.

Ti boji za nebeško kraljestvo pa so že mal začetek nebeškega kraljestva. Vsako dobro delo, vsaka samopremaga, vsaka žrtev ima plačilo že v sebi: tiho zadovoljnost s samim seboj. To pa je treba prenesti na ljubezen do Boga, ki je prostost božjih otrok.

Tako pojmovanje pa nam stavi Kristusa kot zgled, kot junaka, ki naj ga posnemamo, a takega, ki nam za naše udejstvovanje da tudi moči in pomoči svojega sv. Duha.

Vinogradniki.

PO TOČI TAKOJ ŠKROPITE TRTE!

Letošnje poletje se zelo pogosto pojavljajo krajevne nevihte, ki prinašajo tudi točo. Za vinogradnika je pa ta uima najhujša, ker mu ne uniči le istoletnega pridelka, ampak poškoduje trte tudi za prihodnja leta. Letos kaže trta prav dobro in obilo zaroda, zato je vinogradnik vesel, obenem pa tudi poln skrbi in strahu pred uimami. Posebno pred nevihto obrača svoje oči proti nebu in v strahu pričakuje ali pojde ledena padavina mimo. In kako si oddahne, če se to res zgodi in zemljo napoji le pohleven dežek.

Kak obup se pa naseli v njegovo srce, če vidi, da mu ledeno zrnje seka in klesti po trtah in uniči ves trud in delo. Tedaj marsikateri vinogradnik ne mara niti pregledati svoj vinograd, ker mu pogled na opustošene trte trga srce. Navadno se zgovarja: Čemu bom še delal, saj je itak vse uničeno. Vendar obup ni nikdar koristen, manj pa v vinogradu, kajti tudi po najhujši toči se da še nekaj rešiti. Nasprotno, če se po tej uimi trte zanemari, tedaj ni samo pridelek istega leta zgubljen, ampak tudi prihodnjeletni ne more biti obilen. Zato se tudi splošno priporoča: Po toči je trte takoj škropiti z modro galico!

Zakaj pa se priporoča takojšnje škropljenje trt po toči? Trtno listje in poganjki so tedaj ranjeni in zbiti in na teh delih se najrajši naselijo trosi peronospore. Ker imajo na razpolago svež trtni sok, se bohotno razvijajo in uničijo stanišče listov in poganjkov; zato vidimo, da to kmalu porjavi in se posuši. Trta seveda hira, ker nima mnogo zelene listne površine, se slabo hrani in seveda ne more nastaviti zarodnih popkov za prihodnje leto. Cvetni popki na trtah se tvorijo že avgusta in septembra meseca in od prehrane v teh dveh mesecih je v veliki meri odvisen pridelek prihodnjega leta.

Pa še nekaj drugega je, kar nas sili, da škropimo po toči. Po njej izgledajo trte res obupno. Vzlje temu je še tupatam ohranjen kak grozdčič ali zarod, ki bi se še bolje razvil, če ga ne napade peronospora. Na takih grozdih se jagode še boljše razvijajo, ker dobijo dovolj hrane iz ostalih delov trte in imajo dovolj zraka in svetlobe. S škropljenjem rešimo torej že v istem letu nekoliko pridelka. Torej po toči ne obupati, ampak takoj odstraniti iz vinograda vse razbite mladike in sklestene poganjke in nato trte temeljito poškropiti z modro galico.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Sadno drevje v nevarnosti.

Baš dve leti je od tega, ko smo v »Domoljubu« opozorili na nekega škodljivca, ki prav zavrtno ugonablja mlado sadno drevje — jablane, hruške, češplje in druga plemena — na ta način, da vrta po deblu in vejah okoli 2 mm debele rove. Rekli smo, da je to vrtni lubadar ali zavrtač — majhen črnkast hrošček, ki ga sadjarji opazujejo največkrat maja meseca. Letos smo pa dobili toliko pritožb o tem škodljivcu, da moramo zopet opozarjati na nevarnost, ki preti sadnemu drevju od te plati. Od raznih strani naše banovine (z Dolenjske, z Gorenjske, pa tudi s Štajerske) smo dobili poročila, da je vrtni zavrtač uničil cele mlade nasade jablan in hrušek tako temeljito, da so jih morali poruvati. Od več posestnikov smo dobili kose debela, ki so bili vsi navrtani, kakor da bi bili nastreljani z drobnimi šibrami. Posebno značilno je, da so navrtane vse zacepljene brazgotine po deblu in po vejah. Treba je samo z ostrim nožem posneti kožo po brazgotini, pa vidimo okroglo luknjico, ki pelje globoko v les in od ondod navzgor in navzdol. Ko dobimo take kose debela v roke, so rovi navadno že prazni, ker je škodljivec že izletel iz njih.

Kdo je navrtal deblo in naredil te rove, kdaj in zakaj? Že julija ali avgusta meseca lanskega leta so navrtali jablane omenjeni majhni hrošči — samice zavrtačeve — v rove so zalegle kupček jajčec. Iz njih so se izlegli beli črvički — ličinke zavrtačeve —, ki so udobno prebivale v rovih, kakor so jim jih pripravile njihove skrbne matere. Te ličinke niso delale druge škode, nego da so se hranile s sokom, ki se je scejal iz ranjenega debela in z glivicami, ki so se naselile po rovu. Dorasle in zabubile so se že lansko jesen. Hroščki, ki so nastali iz teh ličink, pa pred zimo niso hoteli iz varnega zavetja, ampak so počakali tople pomladi. Šele aprila ali maja so izrožili iz debel. In takrat

so naši sadjarji zapazili škodo, ki so je pojavila v tem, da je drevje hiralo in se naposled posušilo. Ko so naslehla drevesa bolj natančno preiskali, so videli, da so debela vsa luknjičava.

Kaj pa bodo sedaj hrošči, ki so izrožili maja meseca iz debel? Nemudoma so si poiskale samice novih debel za novo zaleganje — za drugi zarod, ki bo goden julija ali avgusta meseca in ki bo zalegel zopet nov rod za drugo leto, kakor je bilo prej povedano.

To je kratek opis življenja tega nevarnega sovražnika naših mladih našadov. Najljubša so mu mlada drevesa, ki so posajena šele par let na stalnem mestu. Nameri se tudi na drevnice, kjer je drevje komaj dve, tri leta staro. Umevno je, da naredi tudi v takih nasadih, kjer goje na tisoče dreves, silno škodo.

Spričo velike nevarnosti, v kateri so mladi nasadi pred tem sovražnikom, je treba vedeti, kaj je ukreniti, da se ga ubranimo. Vsak sadjar naj si dobro zapomni tole troje:

1. Močno navrtano drevje je izgubljeno, ker je preveč ranjeno, da bi se moglo zopet opomoči. Le ako smo škodo opazili tako zgodaj, ko je drevce še prav redko kje načeto, je mogoče, da se popravi. Treba pa je na vsak način delati, da zabranimo zopetno zaleganje, kakor bo pozneje povedano in da drevju dobro postrežemo z gnojem.

2. Glavna skrb vsakega sadjarja pa mora biti, da zdravo sadno drevje obvaruje pred škodljivcem, da mu torej na kak način zabrani navrtanje. To dosežemo z mazanjem debel v času, preden hrošči rojijo, torej prvič aprila, drugič pa julija meseca. Mazati moramo temeljito deblo od vrha do tal in debelejšje veje s 40—50% arborinom (na 2, 3 litre vode 1 liter arborina). Dobra bo tudi gosta maža iz apna, kravjaka in krvi, ki ji prideneemo čimveč tobačnega izvlečka.

3. Kjer se je zavrtač pojavil, se je na vse kriplje prizadevati, da se pre-

preči širjenje. To dosežemo predvsem tako, da napadeno drevje izkopavamo in na mestu sežigamo v dobi, ko je škodljivce še v njem, torej pozimi, ali pa tudi junija, preden bo izročil prvi letošnji zarod. H.

Državno gospodarstvo.

Finančno ministrstvo je izdalo poročilo o državnih dohodkih v gospodarskem letu 1929.-30., t. j. od 1. aprila 1929 do 31. marca 1930. Iz njega se vidi, da je bilo to gospodarsko leto na državnih dohodkih najboljše od prevrata sem in da je prekosilo celo leto 1925.-26., ki se je dosedaj smatralo kot prvo, za polnih 164.6 milijonov dinarjev. V letu 1929.-30. je država prejela 12.228.353.000 Din na dohodkih. Če primerjamo to številko s prejšnjimi gospodarskimi leti naše države, vidimo vesel pojav, da se je ustavilo nazadovanje državnih dohodkov, ki je doseglo v letu 1928.-29. najnižjo stopnjo. Tako je prejela država

v letu	milij. Din
1925—26	12.063.7
1926—27	11.606.2
1927—28	11.319.4
1928—29	10.887.3
1929—30	12.228.3

Te številke nam povedo, da se ni samo ustavilo stalno padanje državnih dohodkov, ampak se je dosegel ne samo ogromen povešek nasproti predhodnemu letu 1928.-29. za 1341 milijonov, ampak prekoračeno je bilo tudi najboljše leto 1925.-26. za 164.6 milijonov dinarjev. Povešek dohodkov napram prejšnjemu letu je znašal 12 odstotkov ali za eno osminko, kar znači izreden napredek.

Državni dohodki obstojajo iz pet glavnih skupin davkov, zato je zanimivo vedeti, v kakšnem obsegu so posamezne udeležene na tem povišku, primerjaje jih z letom 1928.-29. Tako je znašal povešek + v letih:

	1929-30	1928-29	milijonov dinarjev
Neposredni davki	2342.2	1741.5	+ 600.6
Posredni davki	3731.3	3348.9	+ 382.4
Monopoli	2374.0	2304.3	+ 69.7
Drž. gospodarstva	3656.7	3406.2	+ 250.5
Razno	123.8	86.1	+ 37.3

Največji povešek so dali torej neposredni davki, kakor so zemljarina, dohodnina, hišni davek itd. Pa tudi posredni davki so precej več iznesli nego v prejšnjem letu. Ker pa znaša povešek neposrednih davkov skoro polovico vsega poviška, je treba poiskati vzrok temu pojavu. In ta leži v davčni reformi, provedeni v lanskem letu. Če primerjamo dohodke iz neposrednih davkov v prvem letošnjem tromesečju z davki v lanskem prvem tromesečju, vidimo, da so se ti podvojili. Najzanimivejše pa je to, da so za celih 478 milijonov prekoračili proračunske postavke.

Se eno dejstvo je ugotoviti, namreč da je bilo na neposrednih davkih vplačanih 217.8 milijonov dinarjev v bonih. Četudi to odštejemo, vidimo, da je prejela država v gotovini za 385.4 milijonov dinarjev več nego prejšnje leto.

Kje pa je iskati vzroka takemu povišanju neposrednih davkov? Glavni vzrok leži v davčni reformi, s katero so bile k plačevanju teh davkov pritegnjene tudi druge pokrajine naše države, ki so jih prej plačevale le v manjšem obsegu.

Posredni davki so dali višek od 382.4 milijone dinarjev. K tem davkom štejemo carine, takse in trošarine, ki donasajo več nego četrtno vseh državnih dohodkov. Na povišku so udeležene predvsem trošarine in takse, medtem ko je carina vrgla manj nego v minulem letu. Samo takse so dale 216.2 milijonov, trošarine pa 187.5 več nego v predhodnem gospodarskem letu. Nasprotno pa carine za 21.3 milijonov manj.

Kar tiče državnih gospodarstev, kakor so železnice, pošta in brzojav, dohodki gozdov in rudnikov, dohodki

Pošljite naročnino!

državnih industrijskih, denarnih in bančnih zavodov. Državne železnice so dale 142 milijonov, gozdovi in rudniki 82.2 milj. več, medtem ko je pošta in brzojav dala manj. Narodna banka vodi dohodke celotnega prometa skupaj, t. j. železnice, vodni promet, pošte in telegraf. To vse skupaj je dalo višek od 360 milijonov dinarjev, kar pomenja izreden napredek nasproti prejšnjemu letu. Tudi to je v zvezi z reformo celotnega prometa, ki je prišla lani do polne veljave. Nasprotno so pa državni industrijski in bančni zavodi pali od 368 na 176 milijonov, k čemur pa Narodna banka ne podaja nobene razlage.

Državni monopoli sol, vžigalice in tobak so dali višek od 35 milijonov.

Tako približno izgleda gospodarski položaj naše države na podlagi poročila finančnega ministrstva o državnih dohodkih.

Denar.

g Vrednost denarja dne 17. t. m. Na borzi v Curihi je notiral naš dinar 9.125 centimov. Na ljubljanski borzi so plačevali inozemske valute po tehle cenah: 1 angleški funt po 274.69 Din, 1 ameriški dolar 56.44 Din, 1 holandski goldinar 22.74 Din, 1 nemška marka 13.49 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski pengő 9. 90 Din, 1 avstrijski šiling 7.98 Din, 1 belgijski belg 7.90 Din, 1 italijanska lira 2.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din. — Promet na ljubljanski borzi je v zadnjih tednih nekoliko šibkejši, kar je v zvezi s polletno dobo, ki je vsako leto bolj mrtva. Zato kažejo tudi tuje devize znake padanja in je vrednost funta kakor tudi dolarja v zadnjem času nekoliko naradovala. Tudi nemška marka ni tako silna in je v zadnjih dneh precej popastila. — Promet v vrednostnih papirjih je malenkosten.

g Izredno nizka cena srebra. Cena srebra v Londonu je padla začetkom tega meseca na 16 $\frac{1}{2}$ pence. Padanje je pa še nadalje na vidiku in nekateri

mislijo, da bo prislo celo na 12 pence, to je na 1 angleški šiling. Ob koncu preteklega leta je bilo še na 21 $\frac{1}{2}$ pence. Srebro notira v Londonu že od leta 1835. dalje. Današnja cena je pa najnižja v celem stoletju. Vzrok padca je opustitev srebrne valute po Kitajski, ki je prešla na zlato valuto. S tem pa ko pada cena srebra, se dviga cena zlata, ker hočejo vse države imeti zlato podlago. Cena srebra v razmerju do zlata je bila okoli leta 1500. še 1:10, pred svetovno vojno pa 1:33 do 1:40. Po vojni je pa znatno padla.

Cene.

g Tržišče z žitom. Položaj na našem trgu z žitom je mlačen. Ponudb je malo, zato so cene trdne. Nasprotno padajo cene na ameriških tržiščih še vedno, in to vsled ugodnih vesti o stanju letošnje letine. Na banaških tržiščih je pšenica potiska porasla že na 220 Din za 100 kg, gornjebačka se trguje po 215—217.50 Din na nakladalni postaji. — Pri koruzi je položaj neizpremenjen in stane na sremskih postajah po 100—102.50 Din, na bačkih pa po 102—103 Din za 100 kg. — Pšenična moka ničla je še vedno čvrsta in zahtevajo bački mlini zanjo po 355 do 360 Din za 100 kg. — Na ljubljanski blagovni borzi se je žito nudilo po cenah, ki so veljale za blago, postavljeno na vsako slovensko postajo pri vagoni dobavi za 100 kg: Pšenica bačka 80 kg po 262.50—265 Din, 78 kg težka 257.50—260 Din, 77 kg po 250—252.50 Din; rž bačka 72-73 kg po 197.50 Din; koruza bačka po 150 do 152.50 Din; ječmen bački 62-83 kg 162.50—165 Din; oves bački po 185 do 190 Din. Moka »Og« franko Ljubljana 410—415. Zaključkov je bilo malo.

g Tržišče lesa. Kupčija z lesom je še vedno na mrtvi točki in ni upanja zaboljšanje, ker je gradbena delavnost v vseh državah letos zelo slaba. Na borzah povprašujejo po tem blagu. Parjena bukovina, bukovni hlodi, lipovi plohi, trami, jelove deske, bosanski

oreh, bukova metlišča, železniški pragi, mecesnovi drogi, mešana bukova in gabrova drva. Producenti pa ponujajo: hrastove hlode, mecesnove hlode, lipove plohe, bukovino, trame, smrekove deske, bukovne cepanice, hrastova drva z odpadki in drugo.

g Tržišče z jajci. Na inozemskem tržišču je nastopilo nekoliko mlačnejše razpoložene, vendar gre še vedno dovolj jugoslovanskega blaga ven. Največ jajc jemlje Nemčija, vendar še ne toliko, kolikor je bilo pričakovati. Tudi Italija in Švica se zalagata z našim blagom. Sveža jajca notirajo franko nemška ali švicarska meja po 120 do 127 švicarskih frankov za zabojo, franko italijanska meja pa 420—430 lir. Na domačem trgu plačujejo izvozniki po 60—65 par za komad. Vsled nastale vročine cene padajo.

g Kupčija z maslom. Cene maslu padajo ne samo pri nas, ampak po vseh državah. Pri nas morajo mlekarne oddajati blago po 35 Din za kg, marsikje tudi še ceneje in še ga težko spravijo v promet. — V Berlinu v Nemčiji doseže najboljšo čajno maslo na debelo komaj 30.60 Din našega denarja (lani 42 Din). Po tej ceni pride mleko plačano kmetom komaj po 1.25—1.40 Din liter. Sicer se prodaja pinjenec po 60 par liter, tako da pride mleko vendarle okrog 1.80 Din za liter. — Na Holandskem plačujejo mlekarne svojim združnikom mleko po 7 centov, t. j. okrog 1.50 Din. — Tudi Danska dela Nemčiji močno konkurenco, ker jo na londonskem trgu izpodriva maslo iz Nove Zelandije. — V Italiji se je v maju prodajalo maslo po 27—27.75 Din za 1 kg, le v Milanu je bila cena nekoliko višja.

g Tržišče sira je pri nas v znamenju nazadovanja. Najboljšega prodajajo sirarne po 27 Din, srednjega se dobi po 24 Din in slabšega tudi po 20—22 Din. Zaloge so polne. — Toda tudi v drugih državah cene niso visoke. Tako se plačuje v Italiji kačkaval po 27 Din, najboljši ementalec po 30 Din, slabjši po 27 in polmastni po 22 Din, par-

mezan triletni po 38 Din, dveletni po 33 Din, enoletni po 31 Din. — Pri nas je pričakovati za jesen hudo krizo v sirarstvu, ker bodo sirne kleti prenapolnjene z blagom, ki se ga bo poleti izdelalo posebno na planinski paši. Za izvoz ne bo misliti, ker so ga tudi druge države polne, pač pa treba skušati dvigniti domači konzum. To se bo dalo doseči pa le tedaj, če bo cena pri nadrobni prodaji taka, da jo bo zmogel tudi mali človek. Vsekakor bo treba, da tudi mlekarne in sirarne same pripomorejo nekaj k reklami in propagandi za povečanje konzuma in si na ta način poiščejo odjemalcev. Dokler bodo samo čakale, da pridejo kupci sami k njim, bo težje šlo z oddajo blaga. Današnja doba je pač drugačna kot pred nekaj leti.

g Vinska kupčija je pri nas sedaj mrtva. Kar je bilo dobrega sortnega vina, je večinoma razprodano, po navadnem pa nikdo ne povprašuje. — V Vojvodini se prodaja belo vino do 10 stopinj alkohola po 2—2.50 Din liter, od 10.5—11.5 po 2.50—3 Din, rdeče 10—11 stopinj alkohola po 1.80—2.50 Din, 11—12 po 4—5 Din, kvalitetna vina po 4—5 Din liter. — V Beli Cerкви se je prodalo vino z 8—9 stopinj alkohola po 1.30—1.40 Din liter, 10 do 11 po 2.25—2.50 Din. — V Dalmaciji je tudi malo prometa. Nekaj vina je bilo pokupljenega na otokih za izvoz na Češko in Poljsko in je bilo plačano po 3—3.50 Din liter.

Živina.

g Mariborski živinski sejem. Dogon je znašal: 32 konj, 20 bikov, 109 volov, 353 krav, 29 telet, skupaj 543 glav. — Cene: Debeli voli po 8.75—9 Din za kg žive teže, poldebeli 8.50—8.75 Din, vprežni 7.50—7.75 Din, biki za klanje 7—8.50 Din, klavne krave debele 8.50 do 9 Din, plemenske 6—6.75 Din, krave za klobasanje 4—4.50 Din, molzne 7—8 Din, breje 7—8 Din, mlada živina 7—8.50 Din. Prodanih je bilo 266 glav, od teh 13 za izvoz v Avstrijo. — Cene mesa: volovsko I. 18—20 Din, II. 14

do 16 Din, od bikov, krav, telic po 10 do 14 Din, telečje I. 20—25 Din, II. 16—18 Din, svinjsko sveže 15—28 Din za kg.

g Ljubljanski živinski sejem. Na zadnji živinski sejem je bilo prignanih 236 konj, 54 volov, 53 krav, 17 telet in 525 prašičev za rejo. Sejem je bil zelo živahen, zlasti prašiči, ki so se prodajali po 250—400 Din komad. Druge cene so ostale neizpremenjene, in sicer za 1 kg žive teže: voli I. po 10 do 10.25 Din, II. po 9.50 Din, III. po 8 Din, krave debele 5—7 Din, krave za klobase po 4—5 Din, teleta po 14.50 do 15.50 Din. Prodanih je bilo 47 konj, 30 volov, 26 krav, 10 telet in 385 prašičev.

g Mariborski prašičji sejem. Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad po 150—200 Din, 7—9 tednov 280—300 Din, 3—4 mesece 300—480 Din, 5—7 mesecev 500—700 Din, 8—10 mesecev 750—900 Din, 1 leto 950—1200 Din. 1 kg žive teže 9.50—12 Din. Na ta prašičji sejem je bilo pripeljanih 195 prašičev. Prodanih je bilo 152 glav.

g Dunajsko tržišče s prašiči. Okrog 10. t. m. so na dunajskem živinskem trgu padle cene vsem vrstam živine in prašičem za kakih 40—50 grošov pri kilogramu. (3.20—4 Din). Ta padec en je povzročil ponovni dovoz prašičev iz Nemčije. Začeli so preiskavati, kako naenkrat toliko prašičev iz Nemčije na Dunaj, pa so ugotovili, da so to prav za prav poljski prašiči, ki so jih Nemci pokupili po nizkih cenah in jih kot svoje blago vrgli na dunajski trg. Naravno, da je avstrijska vlada ukrenila takoj potrebne korake, da se obvaruje pred ponemčenimi poljskimi prašiči, ki jim je zabranila uvoz, da zaščiti domačo prašičjerejo.

g Italija potrebuje živine in mesa. Naš glavni konzul v Genovi sporoča, da je na italijanskih tržiščih nastalo veliko pomanjkanje živine za klanje kakor tudi za pitanje. Zato bi lahko naša živina našla odjem predvsem na sejnih v Liguriji in Toskani.

Letina.

g Stanje letine v naši državi. Kmetijsko ministrstvo je izdalo svoje prvo poročilo o stanju letine koncem maja 1930. Iz njega je razvidno, da so kulture po vsej državi večinoma v prav dobrem stanju. Ozimna žita so skoraj v vseh banovinah prav dobra, jara pa dobra, vinogradi prav dobro in celo odlično, deteljišča in krmila prav dobro, sadje dobro, pa tudi slabo. — V dravski banovini je stanje prav dobro pri ozimnih in jarinah, koruzi, zelenjavi, pesi, hmelju, vinogradih, črešnjah, travnikih, pašnikih in deteljiščih. Dobro kažejo hruške. Med dobrim in slabim so češplje, jabolka, orehi. — Deževno in hladno vreme v drugi polovici maja je slabo vplivalo na sadje in jarine, dobro pa na krmilne rastline. Poljska dela so bila pravočasno in v redu izvedena, manj pa škropljenje in žveplanje vinogradov. V Prekmurju so miši povzročile precej škode, drugih uim ni bilo. Zdravstveno stanje živine je povoljno, ker ima obilo dobre krme.

g Zasejana površina z žitom v Rusiji raste. Svet ljudskih komisarjev je izdal naredbo, da naj znaša za letošnji jesenski posevek določeni svet 43 milijonov hektarjev, to je skoraj za eno desetino več nego lani. Za pomladanski posevek je bilo določenih letos 76.5 milijonov hektarjev, od katerih je bilo do 20. maja obdelanih 65.5 milijonov. Leta 1930. bo prišlo na rž 30.2 milijona hektarjev, na pšenico 2.4, na ječmen 0.45. — Sovjetska vlada hoče na ta način zvišati svojo poljedelsko produkcijo, da bo imela dovolj agrarnih pridelkov, ki jih bo vrgla na svetovni trg po nizkih cenah. S tem si hoče pridobiti denar, ki ga rabi za povzdigo domače industrije.

g Stanje hmeljskih nasadov na Češkem. Hmeljska rastlina se pri ugodnem vremenu dobro razvija, vendar je zaradi napada bolhačev zaostala za 14 dni v rasti. Splošno so jo začeli hmeljarji privezovati, ker se je v zad-

njih toplih dneh dobro stegnila in dosegla že do 3 m dolžine. V nekaterih nasadih se je pojavila muha »aphis«.

g Hmeljski nasadi v Sloveniji. Po poročilu Hmeljarskega društva za Slovenijo je stanje hmeljskih nasadov nenakako. Sedanja vročina brez padavin ne pospešuje rasti hmelja. Le v nekaterih nasadih je rastlina dosegla višino drogov. Če ne bo v kratkem zaželenih padavin, bo rastlina predčasno pognala stranske panoge. V jeseni ali zgodaj spomladi obrezani hmeljniki kažejo že tuintam cvetne nastavke. Stanje hmeljskih nasadov ni normalno. — Škodljivcev ni. — Razvoj hmelja v Vojvodini je zadovoljiv. Tam je bilo izvrženih 75—80% rastlin, v okolici Subotice pa celo 90%. Vsi novejši hmeljarji so opustili hmeljarstvo.

Razno.

g Čilenska družba solitra. Kakor znano, pridobivajo dušičnato umetno gnojilo čilski soliter v južnoameriški državi Čile. Proizvajalcev solitra je več in med njimi tudi mnogo Dalmatincev, ki posedujejo nad polovico vseh solitrovih tovarn in rudnikov. Sedaj so se vsi ti proizvajalci združili v novo solitrovo družbo pod imenom »Ascósana«. Namen te družbe je prevzeti obligacije in prednostne delnice vseh proizvodnih čilenskih podjetij in hkrati doseči sporazum z onimi tvrdkami, ki ne izrabljajo še svojih solitrovih najdišč. Vsa glavnica novega podjetja znaša 75 milijonov funtov (blizu 21 milijard dinarjev), od katerih pride na čilensko vlado polovica, polovico pa na dosedanja podjetja. Naznačeni morebitni dobički prihodnjih let so 4, 5, 6,5, 8 in 9 milijonov funtov. Te številke temeljijo na domnevi, da bo povprečna cena solitra 1 funt (275 Din) pri toni nižja, kot je bila lani, čeprav se tak padec v ceni ne pričakuje neposredno. — Za kmetovalce je torej važno to, da se bo to gnojilo predvidoma pocenilo za približno 27 par pri kg. — Obenem z združitvijo

proizvajalcev čilskega solitra se vršijo tudi pogajanja angleških in nemških proizvajalcev umetnega dušika, da se doseže skupen postopek v prometu z vsemi dušičnatimi gnojili.

g Dvig cene bakra. Kakor že sporočeno, je cena bakru z ozirom na svetovni razorožitveni pakt zelo padla in dosegla na borzi v Londonu najnižjo ceno od 12.80 centov. Ker se je pa na podlagi te cene kupčija poživila, je cena bila dvignjena na 13.05 centov za funt (0.45 kg).

g Za pridobivanje tipičnega sadja. Kmetijsko ministrstvo je odredilo, da morajo strokovnjaki komisijsko določiti, katere vrste sadja treba vzgajati za izvoz in za predelavo. V ta namen je bila dana odredba vsem banovinskim upravam, da se za vsaki okraj izdela primeren načrt, ki bi odgovarjal tamošnjim zahtevam. Pozvana so tudi sadjarska društva, da podajo od svoje strani mnenje v tem pogledu. Na podlagi teh poročil se bo sestavil načrt, po katerem bodo morale drevesnice vzgajati tiste vrste sadnega drevja, ki je določeno v posameznih okrajih. S tem je upati, da se bo v nekaj letih vzgojilo tako sadje, ki bo odgovarjalo izvozu kakor tudi notranjim potrebam.

g Kobilice v Banatu. Od Romunske sem proti Novem Sadu se širijo kobilice, ki povzročajo ogromno škodo. Kamor padejo, uničijo v malo urah vse posevke in za njimi ostane gola zemlja. Kmetovalci so proti njim brez vsake moči. Država je izdala sicer že obširne ukrepe za boj proti tej nadlogi, toda uspehi so pičili. Ban donavske banovine je sam odpotoval v ogrožene kraje, da prouči, na kak način bi bilo omiliti škodo in zajeziiti nadaljnje prodiranje kobilic. Vendar je ta vrsta, ki jo zvejejo metlica, tako odporna proti raznim sredstvom, in se tako hitro množi in širi, da je dospela že v nekatere okraje v Bački. Najbolj napadajo pašnike, ki jih na gosto pokrijejo. Iz teh pa gredo tudi na njive in na njih popolnoma uničijo pridelke.